

RAZISKOVALNE IGRALNICE ZRC

(od 10. julija do 4. avgusta 2017 od 8.00 do 16.00)

Igrajmo se znanost!

Znanstvenoraziskovalni center SAZU organizira že trinajste počitniške *Raziskovalne igralnice*. Radovedneži in radovednice, ki se nam bodo pridružili v juliju in avgustu, bodo s pomočjo priznanih raziskovalcev in strokovnjakov tudi letos spoznali, kaj pomeni biti geograf, umetnik, tiskar, gozdar, zgodovinar, slavist, obrtnik, čarovnik, arhitekt, kuhar, urbanist, antropolog, arheolog, založnik, čebelar, slaboviden prijatelj ... Letos bomo kar štiri tedne raziskovali, eksperimentirali, urili domišljijo, napenjali možgane in spoznavali drugačnosti. Vabljeni na naša zanimiva potepanja po Ljubljani in Sloveniji!

Zbirno in odhodno mesto: vsak dan med **8.00 in 9.00 ter 14.30 in 15.30** v Dvorani Zemljepisnega muzeja (DZM) na Gosposki ul. 16. Če v opisu programa ni drugače navedeno, odidemo peš na ljubljanske lokacije izvajanja vsebin. V primeru prevoza z avtobusom se **najprej** zberemo v DZM in se nato odpeljemo s Trga francoske revolucije ob navedenem času. Starše prosimo, da ne zamujajo s prihodi in odhodi otrok.

Program poteka med 9. in 13. uro; vmes imajo otroci malico, ki jo prinesejo s seboj. Vsak dan bo poskrbljeno tudi za kosilo na terenu, v restavraciji Plečnikov hram, ob petkih v pizzeriji Dvor. Kosilo bo pribl. ob 13.30. V času zbiranja in po kosilu imajo otroci na voljo družabne igre.

V skupino sprejmemo največ 14 otrok. Otroci **med 7. in 14. letom** se lahko vpišejo le v celotedenski program.

Cena za enotedenski program znaša 70€ in vključuje stroške pedagoškega dela zunanjih izvajalcev, avtobusnih prevozov, vstopnin, materiala, študentskega dela, pijače in kosil.

Plačilo mora biti v celoti poravnano do 23. junija (v primeru pisne odjave do 23. junija vrnemo 80% vsote plačila, kasneje odjav ne sprejemamo in denarja ne vračamo). Prosimo, da znesek nakažete po položnici na **TR 0110 0603 0347 346, sklic 00 10171** (ZRC SAZU, Novi trg 2, 1000 Ljubljana).

Izpolnjene prijavnice sprejemamo do 16. JUNIJA na e-naslov: igralnice@zrc-sazu.si. Prijava otroka je veljavna le s pravočasno oddano prijavnico.

Opis programa s prijavnico: www.zrc-sazu.si.

RAZPORED RAZISKOVALNIH IGRALNIC PO TEDNIH

1. teden: 10. do 14. julij

Datum	Naslov	Izvajalec	Lokacija
10.7., pon.	IGRIVA ARHITEKTURA	Center arhitekture, zavod za razvoj prostorske kulture	DZM, Center Ljubljane
11.7., tor.	LONČARJENJE OB JEZERU	Nataša Prestor	Laze, Planina
12.7., sreda	ODKRIVAJMO STARE SKRIVNOSTI V MESTU	Geografski inštitut A.M., ZRC SAZU	DZM, center Ljubljane
13.7., čet.	PLASTO-TISK	Mednarodni grafični likovni center	Tivoli
14.7., pet.	ČRKOVNJAKI, TIPOMERI, CICEROJI IN KLIŠEJI V STARI TISKARNI	tipoRenesansa, studio za visoki tisk	Breg ob Ljubljani
	CENA: 70€		

2. teden: 17. – 21. julij

Datum	Naslov	Izvajalec	Lokacija
17.7., pon.	PLASTO-TISK	Mednarodni grafični likovni center	Tivoli
18.7., tor.	GOZD EKSPERIMENTOV	Gozdarski inštitut Slovenije	pod Rožnikom
19.7., sreda	SPOMIN IN ŠPORT	Inštitut za kulturne in spominske študije ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik F.R., ZRC SAZU	Bežigrad, igrišče OŠ Vita Kraigherja
20.7., čet.	RIBNIŠKE OBRTI IN ČAROVNIŠTVO	Rokodelski center in muzej v Ribnici	Ribnica
21.7., pet.	IGRIVA ARHITEKTURA	Center arhitekture, zavod za razvoj prostorske kulture	DZM, Center Ljubljane
	CENA: 70€		

3. teden: 24. – 28. julij

Datum	Naslov	Izvajalec	Lokacija
24.7., pon.	BITI BUREK V DEŽELI KRANJSKE KLOBASE	Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU	DZM
25.7., tor.	RIBNIŠKE OBRTI IN ČAROVNIŠTVO	Rokodelski center in muzej v Ribnici	Ribnica
26.7., sreda	MOJA SANJSKA SOSESKA	Urbanistični inštitut Slovenije	Breg, Trnovo
27.7., čet.	VODNE POTI IN PRIHODNOST	Inštitut za prostorske in antropološke študije ZRC SAZU	Čolnarna v Tivoliju, Glinščica, DZM
28.7., pet.	KAKO SO KOLIŠČARJI KRASILI POSODE	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU	DZM
	CENA: 70€		

4. teden: 31. julij – 4. avgust

Datum	Naslov	Izvajalec	Lokacija
31.7., pon.	NAREDIMO SLOVAR	Založba ZRC, Inštitut za slovenski jezik F.R., ZRC SAZU	Založba ZRC, DZM
1.8., tor.	KAKO SO KOLIŠČARJI KRASILI POSODE	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU	DZM
2.8., sreda	ČRKOVNJAKI, TIPOMERI, CICEROJI IN KLIŠEJI V STARI TISKARNI	tipoRenesansa, studio za visoki tisk	Breg ob Ljubljani
3.8., čet.	AVANTURE PO ČEBELARSKO	Čebelarski muzej, Mestni muzej Radovljica,	Radovljica
4.8., pet.	IGRIVA ARHITEKTURA	Center arhitekture, zavod za razvoj prostorske kulture	DZM, Center Ljubljane
	CENA: 70€		

OPIS POSAMEZNIH IGRALNIC

- **IGRIVA ARHITEKTURA (10., 21.7., 4.8.)**

(izvaja Center arhitekture, zavod za razvoj prostorske kulture: arhitekti Špela Kuhar in Tina Gradišer)

Program: ogledali si bomo najbolj znana dela arhitekta Edvarda Ravnikarja, ki se je rodil pred 110 leti in velja za enega največjih slovenskih arhitektov. Iz DZM bomo odšli do Trga republike na katerem stojita njegovi najbolj znani stavbi: Cankarjev dom in Maximarket. Spoznali bomo značilnosti njegove arhitekture in zanimive zgodbe iz časa nastanka stavb. Nova spoznanja bomo skicirali v skicirke, ob povratku v DZM pa si bomo ogledali še eno Ravnikovo arhitekturno umetnino - Ferantov vrt. Za konec igrivega dne bomo svojo domišljijo, nove ideje in arhitekturno ustvarjalnost udejanili s pomočjo vrvi in trakov ter dvorano ZM spremenili v domišljjski prostor.

Otroci potrebujejo: rdeče pokrivalo, manjši nahrbtnik, primerno obutev za hojo, rezervno majico, *izdatno* malico

* * *

- **LONČARJENJE OB JEZERU (11.7.)**

(izvaja Nataša Prestor, keramičarka, kiparka in diplomirana slikarka)

Program: odhod avtobusa v Laze ob 8.30; v DZM se zberemo ob 8.00; povratek ok. 14.00

z avtobusom se bomo zapeljali na rob Planinskega polja, kjer bomo s kiparko Natašo Prestor spoznavali naravo v Lazah iz katere umetnica črpa motive za svoje ustvarjanje v glini. Tudi sami bomo preizkusili naše lončarsko znanje in s pomočjo domišljije ustvarili lasten keramičen izdelek.

Otroci potrebujejo: rdeče pokrivalo, manjši nahrbtnik, primerno obutev za hojo, rezervno majico, predpasnik, *izdatno* malico, zaščito proti klopom

* * *

- **ODKRIVAJMO STARE SKRIVNOSTI LJUBLJANE (12.7.)**

(izvaja Geografski inštitut Antona Melika, ZRC SAZU: dr. Primož Gašperič s sodelavci)

Program: na potepanju po centru Ljubljane, Trnovem, stari Ljubljani in Ljubljanskem gradu se bomo seznanili s kartografskimi pripomočki in osnovami orientacije, z uporabo zemljevidov in aparati za globinsko ostrino. S posebno metodo bomo poskusili poiskati nekatere ljubljanske znamenitosti – ulice, stavbe, utrdbe, dele naselij. Poučili se bomo o njihovi zgodovini, poimenovanju ulic, pomenu hišnih znamenj, vodotokov in mostov.

Otroci potrebujejo: rdeče pokrivalo, manjši nahrbtnik, primerno obutev za hojo, rezervno majico, *izdatno* malico

* * *

- PLASTO-TISK (13. in 17.7.)

(izvajata: Nika Rupnik, podiplomska študentka Akademije za likovno umetnost in oblikovanje in Anja Guid, podiplomska študentka umetnostne zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani v sodelovanju z MGLC)

Program: Ekperimentalna grafična delavnica kolaža in šablonskega tiska na reciklirane plastične vrečke bo otroke ozavestila o pomenu reciklaže za naše okolje. Potek igralnice: plastične vrečke s toplotnim postopkom "zlikamo" v večjo površino, ki predstavlja tiskanec, podlago, na katero bomo odtisnili motive. Iz posebne folije izrežemo motive (šablone) in jih nalepimo na sito. Motive odtisnemo na kolažirane vrečke. Izdelek je lahko abstraktno izpovedno likovno delo ali delo z jasnim sporočilom.

Otroci potrebujejo: plastične vrečke, rdeče pokrivalo, manjši nahrbtnik, primerno obutev za hojo, rezervno majico, *izdatno* malico

* * *

- ČRKOVNJAKI, TIPOMERI, CICEROJI IN KLIŠEJI V STARI TISKARNI (14.7. in 2.8.)

(izvaja Marko Drpić, vodja obrata tipoRenesansa – studio za visoki tisk)

Program: Tisk s premičnimi črkami je človeka spremljal kar pol tisočletja, potem pa se je v hipu umaknil novim izumom. Na tiste čase nas v stari tiskarni v črkovnjakih spominjajo na tone svinčenih in lesenih črk, stare tiskarske stiskalnice in polno orodja, ki so ga nekoč ročni stavci in tiskarji potrebovali za delo. Radovedneži in radovednice bodo zaradi vonja po sveži barvi hitro opazili, da v tiskarni še vedno tiskamo. Zato bomo tudi mi postali črkostavci in tiskarji, se spoprijeli z zrcalno postavljenimi besedami in spoznali, kaj so tipometri, ciceri in klišeji.

Otroci potrebujejo: manjši nahrbtnik, rezervno majico, *izdatno* malico

* * *

- GOZD EKSPERIMENTOV (18.7.)

(izvaja Gozdarski inštitut Slovenije: dr. Peter Železnik s sodelavci)

Program: z gozdarji - raziskovalci Gozdarskega inštituta Slovenije, bodo otroci raziskovali in spoznavali čudoviti svet Gozda eksperimentov. Skupaj bodo odkrivali skrivnostni gozdni podzemni svet, spoznali razvoj in odraščanje dreves od semena do drevesnih orjakov ter spoznavali pomen in možnosti ohranjanja raznolikosti in vrstne pestrosti v gozdu.

Otroci potrebujejo: rdeče pokrivalo, manjši nahrbtnik, rezervno majico, primerno obutev za hojo, *izdatno* malico, zaščito proti klopotom

* * *

- SPOMIN IN ŠPORT (19.7.)

(izvajajo: dr. Oto Luthar, direktor ZRC in sodelavec Inštituta za kulturne in spominske študije ZRC SAZU; dr. Helena Dobrovoljc, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, ZRC SAZU; po vsej verjetnosti tudi Andrea Furlan, Inštitut za umetnostno zgodovino Franceta Steleta, ZRC SAZU)

Program: z mestnim avtobusom se bomo odpeljali na ogled zapuščene Plečnikove mojstrovine – stadiona za Bežigradom, kateremu se končno obeta zaslužena prenova. Med ogledom se ne bomo posvečali le arhitekturnim posebnostim našega kulturnega spomenika, temveč bomo spoznali tudi prelomne zgodovinske dogodke, ki ga zaznamujejo. Poleg epizod iz politične zgodovine bomo otrokom predstavili prelomnice iz slovenske športne in kulturne preteklosti (pomembne tekme, proslave in koncerte, ki so se nekdanje odvijali na Plečnikovem stadionu). Po ogledu bomo na bližnjem igrišču osnovne šole Vita Kreigherja organizirali prvo otroško ZRC olimpijado. Poleg nogometne tekme mešanih ekip bomo med olimpijske panoge uvrstili še igre spretnosti in iznajdljivosti.

Otroci potrebujejo: rdeče pokrivalo, manjši nahrbtnik, majico z dolgimi rokavi, rezervno majico, športno obutev, *izdatno* malico in pijačo; žogo po dogovoru

* * *

- RIBNIŠKE OBRTI IN ČAROVNIŠTVO (20. in 25. 7.)

(izvajajo kustosi Rokodelskega centra in muzeja v Ribnici)

Program: odhod avtobusa v Ribnico ob 8.30; v DZM se zberemo ob 8.00; povratek ok. 14.00

Kaj imajo skupnega pletarji, lončarji in čarovništvo? Ribnico! Otroci bodo spoznali življenje ribniških suhorobarjev in lončarjev, se naučili pletenja košar ter lončarjenja in ribniškega suhorobarskega dialekta. Najpogumnejši pa bodo obiskali še grajski stolp – stolp čarovnij, čarovnic in čarovništva.

Otroci potrebujejo: rdeče pokrivalo, manjši nahrbtnik, rezervno majico, *izdatno* malico

* * *

- BITI BUREK V DEŽELI KRANJSKE KLOBASE (24.7.)

(izvaja Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU: dr. Jernej Mlekuž s pomočnico)

Program: kakšno vlogo in mesto v slovenski družbi in kulturi ima bržkone najbolj znan priseljenec v Sloveniji - burek? Zakaj in kaj sploh pomeni reklo »si burek«? O vsem tem in še o maričem, popackanim z madeži bureka, se bomo pogovarjali in naredili vsak svoj čisto pravi burek pod budnim očesom in s pomočjo izkušene burekmajstorice.

Otroci potrebujejo: predpasnik, manjši pekač, bombažni serviet, manjšo plastično posodo za pripravo nadeva, kuhalnico, žlico, rezervno majico, *izdatno* malico

* * *

- MOJA SANJSKA SOSESKA (26.7.)

(izvaja Urbanistični inštitut Slovenije: mag. Barbara Černič Mali s sodelavci)

Program: Na prehodu iz starega mestnega jedra do Trnovega bomo raziskovali različne načine pozidave in različne načine bivanja v mestu. V Trnovem si bomo natančno ogledali stanovanjsko sosesko ter pri tem spoznali, kakšne so njene zakonitosti in kako so jo arhitekti in urbanisti načrtovali. Potepanje bomo zaključili na Urbanističnem inštitutu: spoznali bomo pomen makete – osnovnega pripomočka vsakega urbanista in izdelali svojo sanjsko sosesko, ki bo razstavljena v prostorih knjižnice UI.

Otroci potrebujejo: rdeče pokrivalo, manjši nahrbtnik, rezervno majico, *izdatno* malico

* * *

- VODNE POTI IN PRIHODNOST (27.7.)

(izvaja Inštitut za prostorske in antropološke študije ZRC SAZU: dr. Nataša Gregorič Bon in dr. Maja Petrović-Šteger)

Program: v prvem delu delavnice se bodo radovednice in radovedneži podali po poteh »zagonetnega kačastega zmaja, ki nadzoruje, ustavlja, ruši in uravnava vodne poti mesta Ljubljane«. S pomočjo zemljevidov bomo skušali razvozlati uganko vodne pošasti in razrešiti njen zagonetni urok, ki ustavlja in nadzira vodne poti. Svoje raziskovanje bomo začeli ob ribniku pri tivolski Čolnarni in ga nadaljevali ob porečju Glinščice. Med potjo proti DZM se bomo ustavljali na posameznih točkah, kjer je kačasti zmaj pustil »sled« z zagonetnim vprašanjem ali znamenjem ali kakšnim namigom, ki nas bo vodil do razrešitve uroka. V drugem delu delavnice si bomo s pripovedovanjem, risanjem, ustvarjanjem v DZM privoščili domišljjski izlet po skrivnostnih vodnih poteh v prihodnosti.

Otroci potrebujejo: rdeče pokrivalo, manjši nahrbtnik, rezervno majico, primerno obutev za hojo, *izdatno* malico, zaščito proti klopom

* * *

- KAKO SO KOLIŠČARJI KRASILI POSODE (28.7. in 1.8.)

(izvaja Inštitut za arheologijo ZRC SAZU: dr. Tjaša Tolar in Elena Leghissa)

Program: otroci zagotovo poznajo koliščarje, starodavne prebivalce Ljubljanskega barja. Malce manj pa jim je znano, da so koliščarji keramične posode, ki so jih uporabljali v različne namene, znali tudi bogato krasiti. Na arheološki igralnici bomo tokrat spoznali, na kakšen način in s kakšnimi pripomočki so krasili posode in se v tem delu tudi sami preizkusili: iz gline bomo izdelali manjše replike glinenih posod in obeskov, nato pa jih bomo okrasili z raznovrstnimi koliščarskimi dekorativnimi motivi in tehnikami.

Otroci potrebujejo: predpasnik, rezervno majico, *izdatno malico*

* * *

- NAREDIMO SLOVAR (31.7.)

(izvajata Založba ZRC: Anita Abram in Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, ZRC SAZU: dr. Mateja Jemec Tomazin)

Program: v založbi našega raziskovalnega centra bomo spoznali, kako besedilo, ki ga napiše raziskovalec, oblikovalec oblikuje, kako ga lektor popravi, kako ga tiskarna natisne v obliki knjige in kje lahko knjige kupimo. Pomembne med njimi so tudi slovarji, ki nam pomagajo ohranjati naš slovenski jezik. Tudi mi bomo naredili svoj slovar s pomočjo računalnikov in ga predstavili na čisto pravi tiskovni konferenci!

Otroci potrebujejo: rdeče pokrivalo, *izdatno malico*

* * *

- AVANTURE PO ČEBELARSKO (3.8.)

(izvajata Čebelarski muzej in Mestni muzej Radovljica: kustodinja Katja Praprotnik)

Program: odhod avtobusa v Radovljico ob 8.30; v DZM se zberemo ob 8.00; povratek ok. 14.00

Potovanje z avtobusom v Radovljico h kranjskim čebelam »sivkam«, panjem, panjskim končnicam, medenim dobrotam, vosku v nešteti oblikah ... bomo zaokrožili z izdelovanjem svečk, ki jih bomo naredili z vlivanjem voska v različne modele. Medtem, ko se bodo strjevale in utrjevale ter pripravljale na »dolgo« pot nazaj v Ljubljano, bomo odšli k Lectarju na sladoled in ogled lectarije, ki deluje že vse od leta 1766. Ni čudno, da so lectarska srca, s katerimi še danes radi obdarujemo tiste, ki jih imamo najraje, med najbolj znanimi slovenskimi spominki.

Otroci potrebujejo: rdeče pokrivalo, manjši nahrbtnik, rezervno majico, *izdatno malice*

NEKAJ INFORMACIJ ZA STARŠE

- otroke lahko prijavite samo v celotedenski program (in ne po posameznih dnevih)
- starše prosimo, da upoštevajo dogovorjeno uro zbiranja in odhajanja otrok na omenjene lokacije
- v primeru nepredvidenih situacij si pridružujemo pravico do spremembe programa (o čemer boste pravočasno obveščeni). **Program bomo izvedli v vsakem vremenu**
- v ceno je vključeno: pedagoško delo izvajalcev, študentsko delo, vstopnine, material za izvedbo igralnic, prevozi z avtobusi, kosila in pijača (za malico poskrbijo starši: **otroci obvezno prinesejo vsakodnevno malico, po želji tudi pijačo**; za pijačo še dodatno poskrbi organizator)
- obvezna so **pokrivala s šiltom** (po možnosti naj bodo **rdeča**), **rezervna majica, po potrebi tudi rezervna obutev in dežnik, zaščita proti klopom**
- nujen je manjši **nahrbtnik** za malice, pijačo ...
- otroci v času svoje udeležbe na Raziskovalnih igralnicah nimajo dodatnega nezgodnega zavarovanja
- **v primeru nediscipliniranosti otroka si pridružujemo pravico do njegove izključitve iz programa**
- poleg izvajalcev programa bosta vsak dan z otroci tudi dva študenta
- ob koncu igralnic bomo veseli vaših pripomb in predlogov za naslednje poletje
- odgovorna oseba: prof. dr. Oto Luthar, direktor ZRC SAZU

Vabljeni!

dr. Breda Čebulj Sajko

vodja Raziskovalnih igralnic ZRC (01/4706 467; v nujnih primerih 041/919 120)

PRIJAVNICA NA RAZISKOVALNE IGRALNICE ZRC 2017 - IGRAJMO SE ZNANOST!

Ga./G. _____ prijavljam svojega otroka:

1. _____, starost _____
2. _____, starost _____
3. _____, starost _____

na Raziskovalno igralnico v terminu _____

Prosimo, navedite morebitne posebnosti Vašega otroka:

- Alergija, slabost v času prevoza _____
- posebnosti v prehrani _____
- zdravila _____ (v primeru hujših zdravstvenih zapletov ne prevzemamo odgovornosti)

Prosimo, označite:

- otroku dovolim samostojen odhod domov po kosilu DA / NE

- organizatorju dovolim uporabo fotografskega in video gradiva z Igralnic v promocijske namene DA / NE

Naslov bivališča in e-naslov starša: _____

Mobilni telefon starša: _____

Podpis starša (lahko tudi na prvem dnevu Igralnic):

Ljubljana, _____

PROSIMO, DA NAM IZPOLNJENO PRIJAVNICO POŠLJETE PO ELEKTRONSKI POŠTI NA E-NASLOV: igralnice@zrc-sazu.si. Igralnice so plačljive do 23. junija s položnico na transakcijski račun ZRC SAZU, Novi trg 2, Ljubljana 0110 0603 0347 346, sklic SI00 10171.

MOREBITNE PISNE ODJAVE UDELEŽENCEV SPREJEMAMO DO 23. JUNIJA IN DO TEGA DATUMA VRNEMO 80% PLAČANE VSOTE. PO TEM DATUMU ODJAV VEČ NE SPREJEMAMO IN DENARJA NE VRAČAMO. Hvala za razumevanje!